

3 Kwaliteitssysteem			
3.1 Conditionele elementen			
3.1.2 Functieomschrijvingen – Zorgkundige/verzorgende – Zorgkundige			
 vzw Christelijke woon- en zorgcentra	Geldig vanaf: 13-05-27	SMK: 5.1	
	Vervaldatum: 16-12-31		blz. 1/5
	Verantwoordelijk voor uitvoering: algemeen directeur	Paraaf voor akkoord:	

3.1.2.5 Zorgkundige/verzorgende

3.1.2.5.1. Zorgkundige

A. OPDRACHT

De zorgkundige is specifiek opgeleid om de verpleegkundige onder zijn/haar toezicht bij te staan inzake zorgverstrekking, gezondheidsopvoeding en logistiek in het kader van de door de verpleegkundige gecoördineerde activiteiten binnen een gestructureerde equipe.

De zorgkundige heeft oog voor de levenskwaliteit van de oudere in Het Dorpvelt via aandacht voor het leven en het wonen, voor de passende zorgen en voor een vriendelijke omgang met de oudere. Hij/zij laat de zorgvrager als individueel mens en in relatie tot diens familie tot zijn recht komen. Hij/zij stimuleert maximaal de zelfactiviteit van de oudere, maar hij/zij doet dit in een sfeer van veiligheid en geborgenheid.

De zorgkundige staat de verpleegkundige bij in de realisatie van de doelstellingen van de vzw. Hij/zij levert doelgericht, systematisch en procesmatig zijn bijdrage in de verpleeg- en verzorgingsequipe van de verblijfsafdeling.

Niet enkel door zijn *handelen*, ook door zijn “zijn” zal de zorgkundige betekenis geven aan elke individuele zorgvrager.

B. DEFINITIES

a) Wat is een gestructureerde equipe?

De equipe is zodanig opgebouwd dat de verpleegkundigen toezicht kunnen uitoefenen op de activiteiten van de zorgkundigen.

De equipe moet de continuïteit en de kwaliteit van de zorg verzekeren.

Ze organiseert het gezamenlijk bewonersoverleg waarbij het zorgplan geëvalueerd en zo nodig bijgestuurd wordt.

Ze voert een samenwerkingsprocedure in tussen verpleegkundigen en zorgkundigen. De zorgkundigen rapporteren nog dezelfde dag aan de verpleegkundige die toezicht houdt op hun activiteiten.

De equipe krijgt permanente opleiding.

Zie hiertoe ook het document 3.1.2 doc. 1 “werken in een gestructureerde equipe”.

b) Wat betekent de term ‘toezicht’?

De verpleegkundige ziet erop toe dat de zorgverstrekking, de gezondheidsopvoeding en de logistieke activiteiten die hij aan de zorgkundige van de gestructureerde equipe heeft toevertrouwd, correct worden uitgevoerd.

Het aantal zorgkundigen dat onder toezicht van een verpleegkundige werkt, hangt af van de personeelsnormen van de gestructureerde equipe, van de complexiteit van de zorg en van de stabiliteit van de toestand van de bewoners. Hiermee rekening houdend, is de fysieke aanwezigheid van de verpleegkundige bij de uitvoering van de activiteiten door de zorgkundige niet steeds vereist.

3 Kwaliteitssysteem			
3.1 Conditionele elementen			
3.1.2 Functieomschrijvingen – Zorgkundige/verzorgende – Zorgkundige			
 vzw Christelijke woon- en zorgcentra	Geldig vanaf: 13-05-27	SMK: 5.1	
	Vervaldatum: 16-12-31		blz. 2/5
	Verantwoordelijk voor uitvoering: algemeen directeur	Paraaf voor akkoord:	

De verpleegkundige moet bereikbaar zijn om de nodige informatie ondersteuning te geven aan de zorgkundige.

De zorgkundige moet de dag zelf verslag over zijn bewoner/patiënt kunnen uitbrengen aan de verpleegkundige die over hem toezicht heeft.

Zorgkundigen mogen hun activiteiten enkel verrichten wanneer ze zijn toevertrouwd door een verpleegkundige. Op welke manier dient een dergelijke toevertrouwing van deze activiteiten te gebeuren?

De gestructureerde equipe voert een samenwerkingsprocedure in tussen verpleegkundigen en zorgkundigen.

Deze samenwerkingsprocedure kan bepalen op welke wijze dat de verpleegkundigen een opdracht kunnen toevertrouwen aan de zorgkundigen.

Zorgkundigen mogen hun activiteiten enkel verrichten wanneer ze zijn toevertrouwd door een verpleegkundige. Verpleegkundigen kunnen die delegatie op elk moment beëindigen.

Er zijn drie mogelijkheden om een opdracht aan zorgkundigen toe te vertrouwen.

Dit kan ook in de samenwerkingsprocedure van de gestructureerde equipe opgenomen worden.

De mogelijkheden om een opdracht toe te vertrouwen zijn:

1. een mondeling geformuleerde opdracht van de verpleegkundige aan de zorgkundige;
2. een geschreven opdracht van de verpleegkundige aan de zorgkundige;
3. een permanente opdracht van de verpleegkundige aan de zorgkundige, (wat niet betekent dat er geen dagelijks verslag moet worden opgemaakt).

Al deze door de verpleegkundige toevertrouwde opdrachten moeten in het verpleegkundig dossier genoteerd worden.

Opgelet! Dit betekent dat bepaalde zorgkundigen bepaalde handelingen zullen mogen stellen, terwijl anderen dit niet zullen mogen.

Het is dus niet zo dat eens men een registratie als zorgkundige bezit, men alle handelingen mag stellen die opgenomen werden in de lijst met verpleegkundige handelingen (KB van 12 januari 2006). De handelingen worden maar toevertrouwd in die mate dat de verpleegkundige van oordeel is dat de zorgkundige hiervoor bekwaam is.

C. PLAATS IN HET ORGANOGRAM

De zorgkundige werkt onder het gezag van de hoofdverpleegkundige van de verblijfsafdeling aan wie hij/zij rapporteert.

Bij afwezigheid van de hoofdverpleegkundige of adjunct-hoofdverpleegkundige werkt hij/zij onder het gezag van de verpleegkundige op de verblijfsafdeling.

3 Kwaliteitssysteem		
3.1 Conditionele elementen		
3.1.2 Functieomschrijvingen – Zorgkundige/verzorgende – Zorgkundige		
 vzw Christelijke woon- en zorgcentra	Geldig vanaf: 13-05-27 Vervaldatum: 16-12-31	SMK: 5.1 blz. 3/5
	Verantwoordelijk voor uitvoering: algemeen directeur	Paraaf voor akkoord:

D. TAKEN

a) Taken welke een zorgkundige - onder toezicht van een verpleegkundige en binnen een gestructureerde equipe - mag verrichten

- *Het observeren en signaleren bij de bewoner van veranderingen op fysisch, psychisch en sociaal vlak binnen de context van de activiteiten van het dagelijks leven.*
- *Het informeren en adviseren van de bewoner en zijn familie conform het zorgplan, voor wat betreft de toegestane technische verstrekkingen.*
- *Het bijstaan van de bewoner en zijn omgeving in moeilijke momenten.*
- *Mondzorg.*
- *Het verwijderen en heraanbrengen van kousen ter preventie en/of ter behandeling van veneuze aandoeningen, met uitsluiting van compressietherapie met elastische verbanden.*
- *Het observeren van het functioneren van de blaassonde en het signaleren van problemen.*
- *Hygiënische verzorging van een geheelde stoma, zonder dat wondzorg noodzakelijk is.*
- *De orale vochtinname van de bewoner bewaken en het signaleren van problemen.*
- *De bewoner helpen bij inname van geneesmiddelen via orale weg, nadat het geneesmiddel door middel van een distributiesysteem, door een verpleegkundige of een apotheker werd klaargezet en gepersonaliseerd.*
- *De vocht- en voedseltoediening bij een bewoner langs orale weg helpen verrichten, uitgezonderd bij slikstoornissen en bij sondevoeding.*
- *De bewoner in een functionele houding brengen met technische hulpmiddelen en het toezicht hierop, conform het zorgplan.*
- *Hygiënische verzorging van bewoners met een dysfunctie van de ADL, conform het zorgplan.*
- *Vervoer van bewoners, conform het zorgplan.*
- *Toepassing van de maatregelen ter voorkoming van lichamelijke letsels, conform het zorgplan.*
- *Toepassing van de maatregelen ter voorkoming van infecties, conform het zorgplan.*
- *Toepassing van de maatregelen ter voorkoming van decubitusletsels, conform het zorgplan.*
- *Het meten van de polsslag en de lichaamstemperatuur en het meedelen van de resultaten.*
- *De bewoner helpen bij niet steriele afname van excreties en secreties.*

b) Sociale vaardigheden

De zorgkundige geeft blijk van sociale vaardigheden.

De zorgkundige kan een gesprek voeren, zich inleven m.b.t. de zorgvrager. Hij/zij let op de non-verbale communicatie.

De zorgkundige stimuleert de contacten naar de familie.

De zorgkundige staat open voor de individuele verlangens en gevoelens van de zorgvrager en zal hierop gepast reageren.

De zorgkundige kan activiteiten organiseren en begeleiden; hij/zij zal meewerken aan de organisatie van animatieactiviteiten voor de oudere.

3 Kwaliteitssysteem		
3.1 Conditionele elementen		
3.1.2 Functieomschrijvingen – Zorgkundige/verzorgende – Zorgkundige		
 vzw Christelijke woon- en zorgcentra	Geldig vanaf: 13-05-27 Vervaldatum: 16-12-31	SMK: 5.1 blz. 4/5
	Verantwoordelijk voor uitvoering: algemeen directeur	Paraaf voor akkoord:

c) Algemene verzorgingstaken

De zorgkundige beheerst een aantal basisvaardigheden - elementair voor de uitoefening van de verzorgende taken - zoals hef- en tiltechnieken, ADL-hulpverlening, hotelzorg.

Omtrent de verschillende aspecten van verzorging is hij/zij alert voor een goede observatie en rapportering.

Bij de opsomming van de taakgebieden wordt uitgegaan van de basisbehoeften van de oudere.

Zorg voor rust en slaap

Hij/zij creëert een materieel en psychisch klimaat waarin een comfortabele rust mogelijk is. De zorgkundige houdt rekening met eventuele problemen van oriëntatie in tijd en ruimte.

Zorg voor eten en drinken

Hij/zij ziet toe op allerlei aspecten van een gezonde, aantrekkelijke voeding bij het opdienen/toedienen/ondersteunen van de maaltijden en andere voedingsmomenten.

Hij/zij erkent bepaalde signalen, heeft voldoende kennis om hulpmiddelen in te schakelen.

Hulp bij een goede lichaams- en huidverzorging

Hij/zij draagt bij tot het garanderen van lichaamshygiëne en het welbevinden van de oudere. Hij/zij kent hiertoe de verzorgingsbenodigdheden en weet ze juist te kiezen, te gebruiken en te onderhouden.

Hij/zij staat in of helpt bij het dagelijks toilet, de verluiering, mictietraining, bijkomende zorgen, ...

Zorg voor het kiezen van de kleding, bij het aan- en uitkleden

Bij de keuze houdt hij/zij rekening met beschikbare kleding, afhankelijkheidsgraad en behaaglijkheidsgevoelen van de oudere. Hij/zij maakt wenselijke aanpassingen bespreekbaar.

Bij eventuele hulp bij de kleding wendt hij/zij hulptechnieken aan die het omkleden soepel laten verlopen en kan hij/zij hulp bieden bij het aanbrengen van prothesen.

Zorg voor een goede houding

Rekening houdend met de individualiteit en eventuele voorschriften zal hij/zij de oudere helpen bij het aannemen van een comfortabele houding bij het gaan, het zitten, het liggen.

Zorg voor normale hartfrequentie, lichaamstemperatuur en ademhaling

De zorgkundige voert gepaste observatie - en rapporteringstechnieken uit. In noodsituaties kan hij/zij overgaan tot het toepassen van EHBO-technieken.

Het vermijden van gevaren in de omgeving

Het is noodzakelijk dat de zorgkundige expliciet bijdraagt tot het creëren van een veilige leef en woonsituatie. Hiertoe zal hij/zij gevaren in de omgeving voorkomen en bestrijden.

Concreet heeft hij/zij oog voor valpreventie en preventie van doorligwonden.

Er wordt veilig en doeltreffend gefixeerd conform de vastgelegde procedure van informatie en evaluatie.

Zorg voor de uitscheiding

Uitscheiding van urine en faeces zal zo comfortabel mogelijk verlopen. Observatie en rapportering behoren tot de taak van de zorgkundige.

Hij/zij kan instaan voor niet steriele opname van urine - en faecesstalen.

3 Kwaliteitssysteem			
3.1 Conditionele elementen			
3.1.2 Functieomschrijvingen – Zorgkundige/verzorgende – Zorgkundige			
 vzw Christelijke woon- en zorgcentra	Geldig vanaf: 13-05-27	SMK: 5.1	
	Vervaldatum: 16-12-31		blz. 5/5
	Verantwoordelijk voor uitvoering: algemeen directeur	Paraaf voor akkoord:	

Hij/zij draagt bij tot het garanderen van enig comfort bij sterk verhoogde transpiratie.
Hij/zij kent de incontinentiematerialen en -technieken; hij/zij weet ze correct en discreet toe te passen.
Bij incontinentie blijft hij/zij het zelfwaardegevoel stimuleren.

Hulp bij de terminale zorg

De zorgkundige weet om te gaan met verlies, met afscheid nemen voor zichzelf, voor de oudere en zijn familie.

De zorgkundige zal fataal-zieke en terminale patiënten bijstaan al dan niet in het kader van een palliatieve zorgverlening.

Hij/zij heeft oog voor de beleving van het rouwproces bij de nabestaanden.

d) Zorg voor het woon- en leefklimaat

De zorgkundige draagt op de verblijfsafdeling bij tot een huiselijke sfeer.

De aandacht voor animatie en voor het onderhouden van een sociaal netwerk is van levensbelang.

De zorgkundige zorgt voor orde in de leefomgeving van de oudere.

Hij/zij draagt zorg voor orde en sfeer in de living, in de badkamer, in de spoelruimte, in de keuken, ...

De zorgkundige heeft aandacht voor een verzorgd, een net en een waardig voorkomen van de bewoner. Dit wil ook zeggen proper schoeisel, een netjes onderhouden rolstoel, eventueel een dekentje over de benen, ..

De zorgkundige gaat met respect om met de behoefte aan intimiteit die elke mens heeft.

De zorgkundige kan eigen grenzen bepalen in de betrokkenheid tot de oudere.

E. OVERLEG

De zorgkundige is zich bewust van het belang van teamwerk, van de eigen verantwoordelijkheid en de eigen rol in de equipe.

Hij/zij levert zijn constructieve bijdrage in de dagelijkse briefing, in de veertiendaagse bewonersbespreking, in het semestrieel werkoverleg.

F. FUNCTIEPROFIEL

a) Kwalificatievereisten

Kwalificatievereisten van zorgkundige cfr het MB dd 08.11.2006, op basis van het KB van 12.01.2006

- *zij die genoten van de overgangsmaatregel, dit is in dienst als verzorgende in een verzorgingsinstelling op 1 februari.2006;*
- *getuigschrift personenzorg **en** een opleiding van zorgkundige;*
- *1ste jaar verpleegkundige.*

b) Competenties

Zie competentieprofiel van zorgkundige 3.2.13 doc. 9.